

Els italians salven europa

Itàlia ha sabut respondre. Han estat l'opinió pública, els sindicats, els intel·lectuals d'esquerra i no només el primer ministre Romano Prodi, els artífexs de la superació d'una crisi que posava prop de l'abisme el país i el futur de la moneda única.

Tres setmanes després de l'ensurt que va posar els pèls de punta als mandataris de la UE i als sectors empresarials i financers del vell continent, l'anàlisi que se'n pot fer sobrepassa els límits conjunturals i va molt més enllà per debatre a fons el paper dels partits comunistes, els sindicats i l'esquerra en general en el marc del desafiament de Maastricht.

Si la petita formació Refundació Comunista de Fausto Bertinotti s'hagués sortit amb la seva i hagués aconseguit tombar el govern de l'Olivera, aquest projecte renovador i esperançador per a l'esquerra europea hauria quedat tocat de mort. El tímid intent gairebé aïllat de l'Olivera (Jospin i Blair són una cosa diferent) de superar dogmes i tradicions de l'esquerra clàssica necessita encara demostrar que pot ser una via vàlida de futur, però també es veritat que apunta trets interessants per compaginar ètica i estètica, modernitat i manteniment dels principis inspiradors de l'estat del benestar.

La maniobra dels neocomunistes –vitals per al manteniment de la majoria parlamentària que sosté Prodi– va patir d'ingenuïtat. Itàlia, on un 80% dels ciutadans es declara partidari d'avançar cap a la moneda única, no els hi va perdonar l'intent de derrotar el primer govern italià dels últims 50 anys amb una dosi d'honoradesa i de suport popular sense discussió.

Va ser precisament l'opinió pública la que, juntament amb els sindicats, la patronal i la intel·lectualitat d'esquerra amb més prestigi d'Europa, va impedir unes eleccions anticipades que haurien frenat la reducció de la despesa, vital per a l'accés d'Itàlia als criteris de Maastricht.

Les concessions són *pecata minuta* en tot aquest serial, qualificat d'"opereta" per l'oposició de centre-dreta que lidera Silvio Berlusconi. Prodi ha cedit poc a Bertinotti. Ni tan sols la reducció a 35 hores de la setmana laboral, que en podria semblar una victòria de Refundació Comunista, es pot considerar una derrota per a la majoria

de govern. "Il professore", com anomenen Prodi, ha estat hàbil i ha deixat per al 2001 l'entrada en vigor de la reducció, un cop esgotada l'actual legislatura, a diferència del que ha fet el seu homòleg francès Lionel Jospin, que s'ha compromès a fer la reducció abans d'acabar el mandat. Les pensions intactes pels treballadors industrials, la reducció del *tiquet* sanitari i la promoció econòmica de les regions meridionals, són també la xocolata del lloro pels neo-comunistes, que han de reconèixer fins i tot que potser Prodi els hi ha fet un favor. Unes eleccions anticipades

per culpa seva els hauria deixat –segons pronostiquen els sondatges– en una situació electoral més que compromesa.

El govern avança per la bona via del retall en la despesa pública en els pressupostos per al 98. Amb un ajust al voltant dels 25 bilions de lires, el dèficit se situarà per sota del 3% del PIB i Itàlia podrà formar part del grup d'estats en condicions d'entrar sense massa problemes en la moneda única.

Els sindicats i el govern continuen negociant els diversos aspectes de l'acord sobre l'estat social, però un dels socis de l'Olivera ja ha anunciat que també vol protagonisme. Es tracta del petit Partit Popular Italià (PPI) que vol que el pressupost destini 400.000 milions de lires a subvencionar l'escola privada. Ja hi som! Una de les forces here-

ves de la Democràcia Cristiana vol diners per a les escoles privades (un eufemisme per afavorir l'ensenyament religiós).

L'amalgama de formacions de l'Olivera comporta aquestes coses però també cal dir que a Itàlia el joc de la política és encara molt teatral i que Roma cada cop s'assembla més a una freda capital nòrdica. No arribarà a ser mai Copenhaguen –Fellini es remouria a la tomba– però es difícil trobar ara ciutadans que s'enorgulleixin d'estafar, cobrar dues pensions, ser funcionari i fer de taxista en hores ministerials... o d'haver pujat les escales de la presó de Regina Coeli, com diu la dita popular que ha de fer tot bon romà. Itàlia entra en la via comuna de l'Europa i ho fa amb l'orgull de continuar essent –en claus diferents a les dècades anteriors– un laboratori polític en el qual els experiments ja no es fan amb gasosa. ■

VICENÇ LOZANO

“Itàlia entra en la via comuna de l'Europa i ho fa amb l'orgull de ser un laboratori polític en el qual els experiments ja no es fan amb gasosa.”